

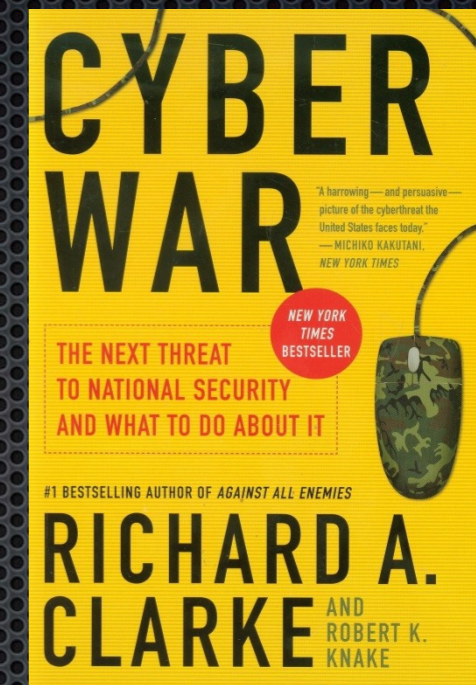
Kyberskepse: Argumenty proti kyberválce

Tomáš Maďar

t.madar@mail.muni.cz

Kyberskepse

- Vychází ze západního (?) pojetí války
- "Jsou některé fenomény spjaté s kybernetickou bezpečností nadhodnoceny?"
- Cato Institute
- Thomas Rid, Erik Gartzke, Martin Libicki, François-Bernard Huyghe, Bruce Schneier

Proč právě toto téma?

- Rozmělnění zavedených konceptů
- Otázka důležitosti informační revoluce a s ní spjatých fenoménů
- Reálné dopady na domácí i mezinárodní úrovni
- Rozlišení skutečné míry závažnosti

Argumenty skeptiků

- Přítomnost instrumentálního násilí
- Přisouditelnost
- Organizace a kontinuita
- Povaha kybernetických zbraní
- Útoky vs. špionáž

Definiční znaky války

Šmíd (2010) rozlišuje kvalitativní a kvantitativní kritéria:

- Minimálně 2 ozbrojené síly (alespoň jedna regulární)
- Organizace v bitvách, organizace obrany, strategicky plánované útoky
- Jistá úroveň kontinuity ozbrojených operací
- Válka od 1 000 obětí/kalendářní rok (UCDP)

Kyberválka podle PA ČR a AFCEA

"Použití počítačů a Internetu k vedení války v kybernetickém prostoru. Soubor rozsáhlých, často politicky či strategicky motivovaných, souvisejících a vzájemně vyvolaných organizovaných kybernetických útoků a protiútoků." (Jirásek, Novák a Požár 2013)

Sémantika násilí a války

- Nefyzické násilí v kontextu nejvyšší formy ozbrojeného konfliktu?
- Nebo konflikt nízké intenzity?
- "Válka, v níž by nikdo neriskoval svůj život, by byla turnajem, hrou..." (Huyghe 2011)
- Kybernetické útoky jako projev sekundárního násilí (Rid 2013)
- Pojetí války dle Clausewitze?

Všepoplatný Clausewitz?

- Rid (2013) akcentuje požadavek přítomnosti násilí
- Důležitá jeho instrumentálnost
- Záměrem dosažení cíle: vždy politický!
- Válka jako veskrze politický fenomén
- Subverze, špionáž a sabotáž

Problematika přisouzení

- Kybernetické útoky v současnosti problematické přisuzovat aktérům
- Přisouzení u státních aktérů
- Rid: "Historie nezná nepřisouzené války."
- Gartzke: Politicky motivovaný konflikt bude přisouzen

Organizace a kontinuita

- Válka není izolovaným jevem!
- Požadavek dlouhodobé organizované strategie
- Záležitost poplatná především nestátním aktérům
- Je dlouhodobé vedení kybernetické války možné?

Povaha kybernetických zbraní

- Nikoliv kulky a šrapnely, ale jedničky a nuly
- Weapons of Mass Disruption
- (Ne)schopnost způsobit trvalé škody, podrobit, dobýt?
- Omezené schopnosti podle typu cíle
- Gartzkeho "perishable nature of CW"

Kyberválka vs. CIA triáda

- Confidentiality, integrity, availability
- "Krádež dat není útok." (Ablon 2015)
- "Špionáž není válečným aktem. Nikdy jím nebyla, a není důvod to měnit." (Libicki 2013)
- Rozlišování mezi kategoriemi CNA, CND, CNE
- Limity útoků proti dostupnosti systémů a dat

Nepochopený Thomas Rid?

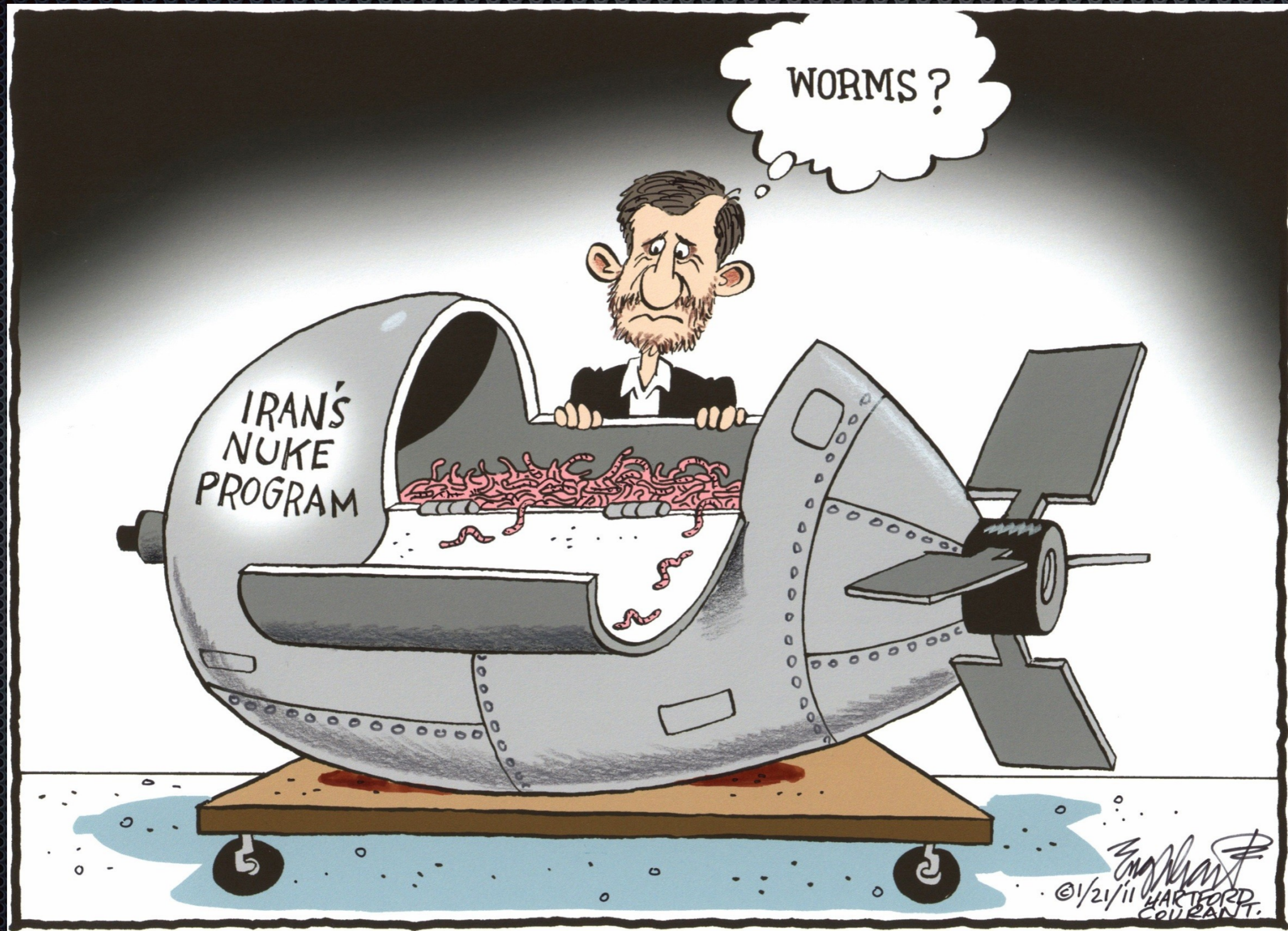
K zamyšlení I.

- Kybernetická válka jako mýtus?
- Co všechno je kybernetická válka?
- Von Clausewitzova poplatnost?
- Skeptické hlasy - zrcadlo/hloupost?
- Postačují současné definice?
- Jak dosáhnout širší shody v oblasti nových či existujících konceptů?

K zamyšlení II.

- Jde skrze převážně kybernetické prostředky vyhrát válka?
- Letální vs. neletální násilí v kontextu kyberválky
- Kybernetické útoky a intenzita konfliktu
- Přítomnost politických cílů a intenzita útoků
- Strategie a kontinuita
- Přisouzení útoků a odpovědnost
- Povaha kybernetických zbraní a útoků

Díky za pozornost

Vybrané zdroje

Ablon, Lilian. 2015. Lessons from a Hacker: Cyber Concepts for Policymakers. Online video: <http://bit.ly/1VQf65l>

Huyghe, François-Bernard. 2011. Cyberwar and its Borders. In: Ventre, Daniel (ed.): Cyberwar and Information Warfare. London: ISTE.

Gartzke, Erik. 2012. The Myth of Cyberwar: Bringing War on the Internet Back Down to Earth. In: International Security, vol. 38, no. 2, 41-73.

Jirásek, Petr, Novák, Luděk a Josef Požár. 2013. Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti. Praha: Policejní akademie ČR a Česká pobočka AFCEA.

Libicki, Martin. 2013. Don't Buy the Cyberhype: How to Prevent Cyberwars from Becoming Real. In: Foreign Affairs (online, August 16th 2013).

Mueller, John a Benjamin Friedman. 2013. The Cyberskeptics. Online text (<http://www.cato.org/research/cyberskeptics>)

Rid, Thomas. 2013. Cyberwar Will Not Take Place. London: Hurst.

Šmíd, Tomáš. 2010. Teoretické koncepty výzkumu konfliktu - terminologie, příčiny a dynamika. In: Smolík, Josef, Šmíd, Tomáš a kol. (eds.): Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. stol. Brno: IIPS.